

స్టాపోడ్రిట్యూ

ଓ.নেତ୍ରୀ ଯେଲ୍ ପ୍ରକାଶଳୁ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ

నా తొలి కవితా సంపుటి 'మువ్వుల చేతికర్త'. ఎం.ఎ. రెండో సంపత్తిరంలో ఉండగానే మాస్టరు అత్తలూలి నరసింహ రావుతో పుస్తకం వేద్దాం అంటే ఒక సంపత్తిరం ఆగండి మరిన్ని మంచి కవితలతో వేడ్డురు గాని అన్నారు. అలా 1987కి గాని నా కవితా సంపుటి గ్రంథ రూపంలో రాలేదు. ముందుమాటలు ఎవరితో రాయించాలనుకుంటున్నారు అని అడిగారు. అజంతా, మో, ఇస్త్ర్యాయల్, సంజీవ దేవ... ఇలా పేర్లు చెప్పాను. ఆయన వేల్చేరు నారాయణరావుతో ముందుమాట, చంద్రగాలతో ముఖుచిత్రం వేయిద్దాం అని ప్రయత్నించారు. కానీ ఇద్దరూ దొరకలేదు. చివరికి ఇస్త్ర్యాయల్ గారు ఉత్తరం రాస్తే శీలా వీర్మాజు గారు రెండు బోమ్మలు వేసి పంపి నచ్చించి వాడుకోమన్నారు. మో ముందుమాట రాసి రెండు శీల్మికలు పెట్టి పంపారు నచ్చించి తీసుకోమని.

‘పదార్థలేదాయె నాకీ జగాను’ శీర్షిక తీసుకున్నాం. అంద్రా యూనివర్సిటీ స్కాలర్స్ హస్టల్ రూంలో అభి అందుకున్న రోజున ఎన్నిసార్లు చదువుకున్నానీ! ఇక ఇస్తాయిల్ ఎంతకి ముందుమాట రాయడం లేదు. ఒకసారి విశాఖపట్టం నుండి యానాం వెళ్తా కాకినాడలో దిగి లచ్చిరాజువాలి వీధి లోని వాల ఇంటికి వెళ్ల, ‘మీ పీకల మీద కూర్చోదానికి వచ్చాను’ అన్నాను. ఆయన చిరునవ్వు నవ్వి ‘మీకా శ్రమ అక్కరేదు, నా పీకల మీద నేనే కూర్చున్నాను, అయినా పలకడంలేదు’ అన్నారు. ఆ తర్వాతెప్పుడో ఇస్తాయిల్ శ్రీమతి నా కవితలు అటుం ఇటుం తిరగేసి, ‘ఆ అబ్బాయి బాధపడుతున్నాడు. నాలుగు మాటలు రాసి ఇచ్చేయం’డంటే ఎట్లకేలకు ఇచ్చారు. అత్తలూఅ సరసింహరావు ‘సంజీవరావు- శిఖామణి’ అని నా పరిచయ వ్యాసం రాశారు. నేను నా కవిత్వమూ చేసుకున్న అదృష్టం ఏమిటంటే ‘మువ్వల చేతికర్త’ కవితా సంపుటికి ఇస్తాయిల్ పూర్వము బిద్దడం. కాకినాడ మసీదు సెంటర్లో జిలానీ పాన్ ఫాఫ్ ఎదురు వీధిలో వరలక్షీ ప్రైస్‌లో పుస్తకం కంపోజ్ అవుతోంది. పూర్వ ఫారాలను మడత పెట్టి సైకిల్ క్యారెజీకి పెట్టి ఇంటికి తీసుకువచ్చి చిలకలు వాలిన చెట్లు లాంటి పచ్చని సిరాతో జాగ్రత్తగా పూర్వము దిద్ది, మళ్ళీ సైకిల్ మీద తీసుకెళ్లి ప్రైస్‌లో ఇచ్చేవారాయన. ఇచి నా కవిత్వం చేసుకున్న అదృష్టంగా ఇప్పటికే భావిస్తాను. ఇక అట్టవెనక మంచి ఫాఫో కావాలన్నారు. యానాం పిలారాయ వీధిలో పట్టాల రమణపసార్డ్ రెయివ్

స్వాదియో ఉంది. ఆయన కాలేజీలో మాకు సూపర్ సీనియర్. స్వాదియోకి వెళ్తే రెండు మూడు ఏంగిల్స్ లో ఫాశట్లోలు తీసాడు. అందులో ఒకటి 'మువ్వల చేతికర్' వెనక అట్ట మీద వేసాం. పుస్తకం దుబాయీలో ఉన్న మా పెద్దన్నయ్య కలి శివాజీ రావు ఆర్థిక సొంజన్యంతో అచ్చయింది. అందుకు అష్ట లాంటి వదిన ధనలక్కి అభిమానం మర్మిపాశలేనిది. 'మువ్వల చేతికర్' జూలై 1987లో కాకినాడ శ్రీ వెంకటలక్ష్మి ప్రింటింగ్ ప్రైన్ లోనూ, మర్మికలర్ కవర్ పేజీ రాంపా గాలి ధర్మచక్రప్రైన్, సామర్లకోటు లోనూ అచ్చయ్యాయి. ఇక ఆవిష్కరణ సభ 18 అక్టోబర్ 1987న అంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం తెలుగు శాఖ తరఫున యూనివర్సిటీ అసెంబ్లీ హాలులో జరిగింది. తెలుగు శాఖ అధ్యక్షులు డా. లకంసాని చక్రధరరావు అధ్యక్షత వహించగా, స్ట్రీల్ ఆవిష్కరించారు. అంకితం గురువుగారు కందర్పి వెంకట నరసమ్మ, తొలి ప్రతి త్రిపుర స్వీకరించారు.

కవిత్వం గురించి చందు సుబ్బారావు, బైరవయ్య, వాడ్రేవు చినపీరభద్రుడు, అత్తలూరి మాట్లాడారు. పల్లికొండ ఆపదరావు ఆప్ష్వసనం పలకగా కోలవెన్ను మలయవాసిని ముగెంపు వాక్యాలు పలికారు. మాట్లాడని అతిధులు ఇస్త్ర్యాయిల్, మో లు సభకు రాలేదు. సభ రీజు ఉదయం ఒక ప్రమాదం, సాయంత్రం ఒక ప్రమాదం జలగాయి. ఉదయం ప్రమాదం ఏమిటంటే కాకినాడ నుండి వస్తున్న మిత్రుడు పొట్టూరి ప్రభునాథ్ అనకాపల్లి వద్ద రైలు నుండి జాలిపడిపోవడం. ప్రాణాపాయం తప్పించి. ఇక సాయంత్రం ప్రమాదం: స్నేల్ మంచి ఫోటోగ్రాఫర్ కదా! తన కెమెరా ఎవరికో ఇచ్చి ఆవిష్కరించి, ప్రసంగించి, ఫోటోలు తీయడానికి కిందకు వెళ్లిపోయారు. ఓ ఎన్నిక్కిలో, ఎన్ని ప్లాట్లో! సభ అయ్యాక కెమెరాలో లీల్ లోడ్ చెయ్యడం మల్లి పోయిన సంగతి తెలిసించి! ‘మువ్వుల చేతికర్’ అమలాపురం సరసం అవార్డు, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పురస్కారం, ప్రీవర్స్ ప్రంట్ పురస్కారం, ఉమ్మడిశెట్టి పురస్కారం వంటివి అందుకుంది. అప్పట్లో సాహిత్య వ్యాసాలు, ఇంటర్వ్యూలలో ‘మువ్వుల చేతికర్’ ప్రస్తావన లేనివి అరుదు. చేరాతల్లో మువ్వుల చేతికర్ వ్యాసానికి మంచి స్పందన వచ్చింది. ఆ రెండేళ్ల గిప్ప కవిత్వ జ్వరంతో నన్ను భుజాలు పట్టుకుని ఊపేసించి, అప్పటికీ ఇప్పటికీ నన్ను కవిత్వంలో ఐడంబిషై చేసి చూపుతోంది నా ‘మువ్వుల చేతికర్’.

కోర్సు పేపర్సులనువ్వు!

వాన కురిసినవ్వుడె గదయ్య నువ్వు జడసెద్ది అంటుంది నామిని ఇప్పట్టుయం నాయుడు కథల్లో ఒక పాత్ర మరో పాత్రతో. వాన రిసినవ్వుడు జడ వేయడం ఏమిదీ? అనంటే అనులు ఆ పాత్రకు తేసుకునే త్రైమే ఉండడుషుట. నూనె రాసుకోవడం ఇంకా ద్వామాట. త్తెల సుస్వారం లేక కే పోషణ పట్టించుకోకి నిక్కిరి బిక్కిరి ట్లుతో బతకడమే పెద్దవనిగా ఉన్న ఆ పాత్ర మీద దయలో వాన రిసే, జాట్టును పూర్తిగా తఫిపితే, అప్పుడామె ఇదే అదనసుకొని ఆ కి మీద దుష్టమతో జడసు సవరించుకుంటుంది. బహుళ అప్పుడామె ద్వంలో చూసుకోవచ్చు. ఆ పెదాలకు సవ్వుంటుందని గుర్తు ఉన్నకోవచ్చు. చినాన్నరి పిలి లుగ్గ తనకు తానే గొప్ప బంగారు భోమ్మే! పిల్ల ఒంటి మీద ఏమందిని? వట్ట వస్తాలా? బంగారు భరణాలా? బోట్టు బిళ్లా? జడ కుప్పాలా? ముతక పస్తాన్ని ఉట్టుకుని బుజ్జి తమ్ముజ్జి వెంచేసుకుని తుంగ పొదల మైదానాల్లో రక్షణలూ తిరుగుతూ ఉంటుంది. కాన్న అలంకరించుకుండామని

నుండి నొనుకుండదొ... పక్కాంటో పూనలదండ దొంగిల్సుంది. ఆ న్నావ్యాఖ్యాత దండకు పెద్ద రాధాంతం. చివరకు దుర్గ ఆ దండ వేసుకోనే సుకోదు. వానలో తడిసి జబ్బు చేసి చినిపోతుంది. అమెను దాచి రష్టీణు నేల మీద అందుపన గడ్డిపూలు పూనే ఉంటాయి%-% పథేర్ సాంచాలి! నపలలో! యానాదులు అడిల్లలు మన అడిల్లలకు మాసమా? యానాదులు అనేవారు మన లక్ష్మున ముహురైనా? ఉప్పేమునుకుంటే వాళ్ళకేంటోయ్! వాళ్ళకూ ఉంటాయి కలలూ నానుకూలకలూ. మూడేళ్ళ చిట్టి కుమాదైను చూసుకని ఆ యానాది తల్లికి ఉంత మురిపేమా. చింకి పాతల్లో ఉంటేంం... బంగారు భరిణి. బెద్దార్యాల రాశి. ఒకరోజు తంగేడుపూలు తెచ్చి కూతురి చెపులకు కొకాలుగా చేస్తుంది. మరోరోజు పచ్చగ్నేరుపూలు మాల వేస్తుంది. యమయ్యా... ఎంత బాగుంటో నా బంగారు కూతురు. పీతికి ఇంత బాగుంటే బంగారు నగ వేస్తే ఇంకెంత బాగుంటుందో! పక్కనే పొపుకారు ఇల్లు అక్కడే మెడలో కంటెతో ఆదుకుంటున్న పొపుకారు

ବ୍ୟାକ୍ ପରିଚୟ ଓ ବିଧାନୀ କାବଳେ

ತೆಲುಗು ಮನ ಮಾತೃಭಾಷ್ಯ ಅಯ್ಯಾ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ದಕ್ಕಿ ಗೌರವಂ ಮನ ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ದಕ್ಕಿದ್ದಂ ಲೇದನಿ ತೆಲಂಗಾಣ ಪ್ರೈಕೋರ್ಪ್ಸ್ ಜಿಡಿ ಒಕ್ಕರು ಇದೆಲ ಅವೇದನ ವ್ಯಕ್ತಂ ನೇತರು. ತಮಿಕನಾಡುಲ್ಲೋ ಪ್ರಜಲತ್ತು ಎನ್ನಿ ಭಾಷೆಗೆ ವಚ್ಚಿನ ವಾರು ತಮಿಕನಾಲ್ಲೋನೇ ಮಾಟ್ಲಾಡುತ್ತಾರು. ಕಾನೀ, ಇಕ್ಕೆದೇಮೊ ಅಂಗ್ಲಾಲ್ಲೋ ಮಾಟ್ಲಾಡಿನವಾರಕೆ ಎಕ್ಕುವ ಗೌರವಂ ಇಸ್ತಾರು. ಇದಿ ನಾ ಸ್ವೀಯ ಅನುಭವಂ ಕೂಡಾ. ತೆಲುಗುಲ್ಲೋ ಗ್ರಾವ್-1 ಪರೀಕ್ಷೆ ರಾಣಿನವಾರಿಕಿ ತತ್ತ್ವಂ ಮಾರ್ಪುಲು ವಾಚಾಯನ್ನುದಿ ಪ್ರಥಾನ ಆರೋಪಣ. ದೀನಿಕಿ ಕಾರಣವೇಮಿಲ್ಲೋ ಸ್ವರ್ಪತ್ತ ಇವ್ವಾಲಿ. ತೆಲುಗು ಮೂಲಾಂಗಂಕನ ಚೇಸೇವಾರಿ ಪ್ರೋವಿಷಣ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿವದಿಕ ಏಮಿಟ್ ಚೆಪ್ಪಾಲನಿ ಶೀಂಗ್ಲೀವೀಸ್‌ನಿ ಈ ಸಂದರ್ಭಂಗಾ ಅದೆಶಿಂಬಾರು. ಭಾಷ್ಯ ಬೋಧನಲ್ಲೋ ಪೀಠಿಲ್ಲ ಸಾರ್ವಿತ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಖ್ಯಿಕ, ಸೈಫಿಕ ವಿಲುವಲು, ಹಕ್ಕಿನಿ ಸಂಭಾಷಣೆ ನೈಪುಣ್ಯಂ, ಸಮಾಜ ಲೇಖನ ನೈಪುಣ್ಯಂ ಅಲವಡುತಾಯಿ. ಮಾತೃಭಾಷ್ಯ ಬೋಧನಲ್ಲೋ ಅರ್ಥವಂತಮೈನ ನೈಪುಣ್ಯಂ, ಸ್ವಜಾನಾತ್ಮಕತ್ತ, ಅತ್ಯಗ್ರಾರವಂ, ಅತ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸಂ, ದೇಶಭಕ್ತಿ ವಂತೆಯಿ ಅಲವಡುತಾಯಿ. ಮಾತೃಭಾಷ್ಯ ನೈಪುಣ್ಯಂ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ವಿಧಾನಂ ಪಹ್ಲ ಪ್ರಜಲು, ಪ್ರಥಮಾಂಗಲ ಶೀರ್ಹರು ಗ್ರಾವ್-1 ಸಂಖಣೆ ಒಕ್ಕ ನಿರ್ದ್ರಾನಂ. ಭಾವ, ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣಿಕಿ ಭಾಷ್ಯ ವಾರ್ಷಿಕಗಾ ಉಂಟುಂದಿ. ಒಕ್ಕ ಜಾತಿ ಮನುಗಡ ಭಾಷ್ಯವೇನೇ ಉಂಟುಂದಿ. ಪ್ರಜಲ ವ್ಯವಹರಣಲ್ಲೋ, ವಿರ್ಯ ದ್ವಾರಾ ಭಾಷ್ಯ ಪ್ರಥಾನಂಗಾ ಕಾಪೊಡಬಿಲ್ಯುಮಂಡಿ. ಪ್ರಜಲ ಭಾಷ್ಯ ಮುಖ್ಯಾಂಗಾ ವಾರಿ ಜೀವನ ವ್ಯವಹರಣಲ್ಲೋ, ಸಂಸ್ಕृತಿ, ನಾಗರಿಕತ್ತ, ವಾರಿ ನಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಾಲು, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಾರಸ್ವತಂ, ಕಳಲ್ಲೋ ನಿಕಿಪ್ಪಮೈ ಉಂಟುಂದಿ. ದೀನಿ ವಾರಸತ್ವಂಗಾ ತರ್ವಾತಿ ತರಾನಿಕಿ ಅಂದಜೆಯಬಿಡುತುಂದಿ. ಮನಿಷಿನಿ ಉನ್ನತಂಗಾ ತೀರ್ಳಿದಿದ್ದೆ ವಿರ್ಯ. ಅಲಾಂತಿ ವಿರ್ಯ ಭಾಷ್ಯ ಜ್ಞಾನ ವಾಹಕಂಗಾನೇ ಪರಿಮಿತಂ ಕಾದು, ಸ್ವಜನಕು ತೋಡ್ದುದೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯಮೈನ ಸಾಧನಂ. ಪ್ರಥಮಾಂಗ ಸಾರಮಲ್ಲ ಚದಿವಿತಿ ತಂಡ್ರೆ ಅನುಭೂತಿಗಾ ಮಾತೃಭಾಷ್ಯಲ್ಲೋ ವಿರ್ಯನು ಅಭ್ಯಾಸಿಂಬದಂ ದ್ವಾರಾ ಜ್ಞಾನ ಸಮವಾಳಣಣೆ ಪೊಟುಗಾ ಅರ್ಥವಂತಮೈನ ಅಭ್ಯಸನ ಸಾಧ್ಯಮುವತುಂದಿ. ಪ್ರೋಚೀನ ಕಾಲಂ ನುಂಬಿ ಇಪ್ಪಣಿವರಕು ಪ್ರಜಲ

భాషకు తగిన గౌరవం లభించడం లేదు. భాష బిపోరంగమైన విద్య కుటుంబమై రహస్యంగా దాచివెట్టబడింది. ఆధునిక కాలంలో విద్య అందరకి లభించే సమయానికి ప్రపంచ భాషలు మనుషుల మధ్య ఉనేక అంతరాలను స్ఫోస్తున్నాయి. మరీ ముఖ్యంగా గత అర్థ తరువాతాల్లో తీవ్ర మార్పులు వచ్చాయి. డెబ్యూయ్స్పె దశకం వరకు ఉన్న మూడుమంళో శదువు కొనసాగింది. తర్వాత తెలుగు మార్పుమంళు పొరకాలలు వచ్చాయి. 2012 తర్వాత ప్రభుత్వ అంగ్ మాధ్యమ మొదటీ సూళ్ళతో ప్రభుత్వం విద్యను పరిచయం చేసింది. ఇప్పుడు నాదాపూగా అన్ని ప్రభుత్వ పారకాలలు అంగ్ మాధ్యమంలోనే ఉన్నాయి. అంటే, ఒక తరం చదివిన చదువు తర్వాతి తరువాతికి కషయోగసుడం లేదు. ఇది ప్రభుత్వాలు తీవ్రంగా అలోచించాల్సిన విషయం. దీర్ఘాలిక ప్రణాళిక కలిగిన విద్యాప్రణాళిక సమాజానికి కేయస్తరంగా ఉంటుంది. అంగ్ మాధ్యమం లేదా ఇతర భాషలను ఉన్నర్చుకోవడమనేది ఐచ్చికంగా ఉన్నప్పటికీ. విద్య ఉపాధి, సామాజిక గౌరవం మాలంగా ప్రజలు మాతృభాషకు గౌరవం ఇప్పడం లేదు. ఇది దీర్ఘాలికంగా సమాజాన్ని గుణాత్మక దోషం మైపు నడిపించే అంశంగా రెరిగణించాలి. ఉన్న స్థితి నుంచి ఉన్నత స్థితికి ఎరగడమే విశేషం అంచారు. తెలుగు భాష పరిస్థితి ఇస్కుదు అంగోళికి చేరుతుండన్నది జాపోవేత్తల అందోళన. తెలంగాణ రాష్ట్ర అవియాపం తర్వాత ప్రపంచ తెలుగు మహాభలు ఘనంగా జరిగాయి. ప్రభుత్వ భాషగా 12వ తరగతి వరకు తెలుగును తప్పనిసరి చేయాలనుకున్న వివిధ కారణాల రథ 10వ తరగతి వరకు మాత్రమే పరిమితం చేస్తా పాలనాపర ఇర్పయం తీసుకున్నారు. ఇప్పేవల ఇంటర్వీడియోల్ విద్యలో దీపీయ భాషగా తెలుగు స్థానంలో సంస్కృత భాష ప్రవేశపెట్టడం గురించి జాపోవేత్తలు తీవ్ర అందోళన వ్యక్తం చేయడం జరిగింది. వారి ఆవేదనం, ప్రజల ఆవేదన అరవంతమైనది. భావి సమాజానికి విద్య ఒక్కటే చేసుకుంటున్నది. మారగలికి స్వభావపం ఉన్న భాష ఎప్పటికి నిలబడగలగుతుంది. సులువుగా వ్యాప్తిచేందుతుంది. ఆధాన ప్రధానాలతో తెలుగు భాష తక్కు విస్తరించి, 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం దేశంలో అధిక జనాభా మాట్లాడే భాషల్లో హింది, బెంగాలీ తర్వాత 2వ స్థానంలో ఉన్నది. తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఇంటర్వీడియోల్ విద్యను అందించడానికి ఇంటర్వీడియోల్ జోర్రును 1971లో స్థాపించారు. విద్యార్థులకు ప్రభుత్వ భాషగా అంగ్ం, దీపీయ భాషగా తెలుగు, హింది, సంస్కృతం, ఉర్దూ, అరబిక్, బ్రించ్, తమిళం, కన్నడ, ఒరియా, మరాఠి.. తీవ్రియ భాషగా ఆపస్టల్ సప్టెషన్ ఎంపిక చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. అయితే తెలంగాణాలో తెలుగు దీపీయ భాషగా, ఆపస్టల్ భాషగా విద్యార్థులు ఎంపిక చేసుకోవడమేమిటని చాలాకాలంగా విద్యావేత్తలు, మాత్ర భాషాభిమాన సంస్థలు, వ్యక్తులు అండోళన వ్యక్తంచేస్తానే ఉన్నారు. అయినా విద్యావిధానం, ఉపాధి అవకాశాలు, తల్లిదండ్రుల అశల పేరుతో ఇన్నాళ్లు నెట్టుకొచ్చారు. ప్రభుత్వ జానియర్ కళాశాలలో తెలుగు జోధించే అధాయపకులు మాత్రమే ఉన్నారు. సంస్కృత భాషా జోధనకు అధాయపకులు లేరు. ఇంటర్వీడియోల్ జోర్రు సంస్కృత భాషను ప్రభుత్వ జానియర్ కళాశాలలో దీపీయ భాషగా తీసుకునే విద్యార్థుల సంఖ్య, అవసరమయ్యే సంస్కృత అధాయపకుల సంఖ్య కేసం విచారిస్తూ ఉత్తర్వులను జారీచేసింది. విద్యులో శాస్త్రీయత ఉండాలి. కేంద్రప్రభుత్వం తెచ్చిన నూతన విద్యావిధానం-2020లో కూడా మాతృభాషకే పట్టం గల్గొంది. ప్రభుత్వ జానియర్ కళాశాలలో అంగ్ంస్ని ప్రభుత్వ భాషగా, దీపీయ భాషగా ఉన్న తెలుగు స్థానంలో సంస్కృత భాషకు తోల్సీన్నే తల్లి భాషను శాస్త్రతంగా పిల్లల నుంచి వేరుపుండని పఱవరు అండోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. భాష జోధనలో పిల్లల పాపిత్య, సామాజిక, సాంఘిక, నైతిక విలువలు,

తెలంగాణ ప్రతిబంబం జానపద కళారూపం

తెలంగాణ జన జీవితంతో పెనవేసుకున్న జూనపర కళారూపం పిట్టల దొర. సమాజంలో మంచిని చెప్పు, చెడును వృంగ్యంగా ప్రశ్నిస్తూ, సమాజాన్ని మేలొల్లివే నిజమైన వైతాల్కులు ఈ తుపాకీ రాముత్తు. ఈ జానపద కళారూపాన్ని బుడికింగాలూ ప్రదర్శించేవారు. మొదటగా కూబిపూడి బాగువులు ఈ జానపద వృత్తిని ఆశ్రయించి జీవసం కొనసాగించారు. నాటి తెలంగాణ సమాజంలో ప్రగల్భులు పల్లికారు తరచూ తారుసవడే రోజుల్లో ఇలాంటి కోతల రాయుళ్లను ఎండగట్టి, వారి నిజస్సురూపాన్ని బహిర్గతం చేసేవారు. ఇలాంటివాళ్లను చూసి నవ్వుకోవడం సమాజానికి పరిపాటి. కానీ, వారు చెప్పే విషయాలను విని కొండరైనా ఆలోచించే వృక్షులు లేకపోలేదు. చాలా జానపద కళారూపాల్లో హస్సుం పోషించబడుతుంది. కొంతైన బాతు లేకపోతే కవిత్వాన్ని తిరస్కరించేవారు కూడా లేకపోలేదు. అలాంటిది జానపద కళారూపాల్లో హస్సుానికి ప్రత్యేకమైన సౌసం కల్పించారు జానపదులు. తోలుబోములూటలో, ఏది భాగవతాల్లో, జంగం కథల్లో, హరికథల్లో హస్సున్ని పోషించడానికి ప్రత్యేకమైన పత్రాలుయ్యాయి. ఈ తుపాకీ రాముడి జానపద కళారూపంలో వేషధరణ కూడా ప్రత్యేకంగా ఉంటుంది. చారిత్రక సేవధ్యంగా చూసినా, సమాజ సంస్కరి, సంప్రదాయబద్ధంగా చూసినా ఈ జానపద కళారూపం వాటిలో ప్రతిబింబిస్తుంది. తుపాకీ రాముని వేషం ధరించేవారు ఖాళీ రంగు ప్యాంటు, అదే రంగు పాత హక్కు తల మీద ఇంధిమ్మివాళ్లు ధరించే లోపి, భుజం మీద కప్ర తుపాకీ, ఎదుమ భుజానికి జీలె వేసుకొని, ఒక కాలు ప్యాంటు చివరను వైకి మపుసొరు. కొంత మంది వేషంలో చిరిగిన మేజీళ్లు, పాత బాట్లు తొడుక్కొని, జేబల్లో బీదిలీ పెట్టిన సిగర్లు ప్యాకెట్లు పెట్టుకొని విచిత్రమైన వ్యక్తిలా సమాజానికి కనిపిస్తారు. దాదాపు తెలంగాణలోని అన్ని జిల్లల్లో ఈ తుపాకీ రాములు కనిపిసొరు. ఫూర్చు కాలంలో ‘పెంకట్రాముడు’ అనే బుడిగ జంగం కళారూపు ఈ తుపాకీ రాముడి వేషం ధరించి సమాజంలో

కనకంటూ గొప్ప స్తానాన్ని ఏర్పర్చుకున్నాడు. ఈ జానవర కళారాపంలో వేషం వేసే ప్రతి ఒకరిని 'తుపాకీ వెంకట్రాముడు' అని ఎలపదం పఠించిగా మారింది. రామాను విధిన్న పాటాలుతరాల ప్రమస్తయంతో 'వెంకట' అనే పదం జారిపోయి తుపాకీ రాముడిగా వ్యవహరించాడి. ఈ తుపాకీ రాముడు జానవర కళారాపం వైయుక్తిక శారూపం. ఒకడై ఈ కళారాపాన్ని ప్రదర్శిస్తారు. తన రద్గర ఉన్న ప్రతి తుపాకీతో కాకలు మొదలైన పట్టలకు గురిపెట్టి 'ధాం' అని పోటితో శబ్దం చేస్తూ అందరినీ నవ్విస్తుంటాడు. కాలట్టి, క్రమేణా అతన్ని పిట్టల దీర్ఘ అని పిలిపటం మొదలైంది. తెలంగాణ సమాజంలో లంతోర్నీ సాన్చి అనే పేరుతో కూడా ఈ జానవర కళారాపం ప్రసిద్ధి. ఈ తుపాకీ రాముడు తన ప్రసంగాన్ని యుద్ధ పరాక్రమంతో మొదలుపెట్టి, దేశాన్ని పాలించే రాజు వద్ద ఉన్న మంత్రలను పరిచయ కాక్కం చేస్తాడు. అదిరికంటే తానే రాజుకు అత్యంత సన్నిహితుడిని, రాజు తన నలపో తీసుకోకుండా ఏ పని తలపెట్టడని, తన లేకుంటే రాజుకు ఏ పని చేతకాదని చెప్పుకోండాడు. తాను గల్లా మసూలకు బయల్సేరానని, ప్రజలందరికీ 'బంగ్లా'లు కడ్డిస్తున్నానని, తన బంగ్లా (బంగా) వద పడిలకు విందు ఏరాటుచేశానని. ఆ విందు ఏరాటును వద్దున్నయి. వేదంత్రాల బంగ్లాలు. బంగ్లాక్క లక్ష్మి రూపాయల్ కర్మపోతున్నయి. జడ్లాల జీలేమాల్.. గాలిపెద్ద గల గల. వాన వద్దె జల జల.. తుంగవి వాసాలు.. వరిగిడి దూలాలు. వర్యాకు కష్ట, పపవి నిష్టేస్తు, మీడిభి వాన వద్దు వుంట, బంగ్లా కింది కెళ్లి వాన నీళ్లు పడిపోతున్నయి. అటువంటి గట్టి బంగ్లాలు గట్టిపుస్తు ఇప్పుడు' అంటూ ఆపూర్వ విచిత్రమైన బంగాల నిర్మాణాన్ని వివరించి విందం కలిగిస్తాడు. బంగ్లా వద్ద ఇచ్చే విందు విశేషాలను ఇలా తెలుపూరుడు. 'బంగ్లా కాద డావత్ జెయ్యోకి బియ్యం గొండవోయిన. చెరువుల నానసోని తుపాకుండ మంట బెట్టిన. పొట్టు పలావ్ జేసిన. తెదు వాయ్ జేసిపెట్టిన. చాలామందిని పిలువసనిచిన. భోజనాలకు మొకం కడుక్కొని రమ్మంటి, కడుకోక్కొని వోచ్చిందు. వాళ్ళకు ఏం కూరగాయలు వొండిపెట్టు అనుకున్నావు మారాజా. అటువంటి కూరగాయలు మీరు గూడంగ ఎస్తుడు రుచిమాసిందరు. అంత మంచి కూరగాయలు జేపిచిన. పొవ్వాకిత్తుల పొగు సేపిచిన, గాంచునూనె తాలించేసిన. ఒక సంచి ఓపు భోసిన. ఒక మిరపకాయేసిన మారాజా. ఒక బస్త యూపకాయ దెచ్చిన. పచ్చిపులుసు పిసికి పెట్టిశాను వాళ్ళకు. పొట్ట నిండా అస్తుం తిఱాల్చుని జమ్ముచేమో ఇస్రాహెనిసిన. తుమ్ముకేమో దొల్లలు గుట్టిచిన. ముగురి నడువు ఒక మెతుకు ఇశ్చిపెట్టిన.

